

Nông nghiệp xanh là hướng đi tất yếu

14:57 25/01/2024

Sản xuất nông nghiệp theo phương thức cũ khiến nông nghiệp tạo ra khí carbon, hiệu ứng nhà kính gây ra biến đổi khí hậu. Biến đổi khí hậu lại tác động ngược lại nền nông nghiệp. Hiệu ứng hai chiều này chỉ có nền nông nghiệp xanh mới hóa giải được.

Bộ trưởng Bộ NN&PTNT Lê Minh Hoan. Ảnh VGP/Đỗ Hương

Cùng với việc thúc đẩy toàn ngành tư duy kinh tế nông nghiệp, nông nghiệp đa giá trị, Bộ trưởng Bộ NN&PTNT Lê Minh Hoan đã nhiều lần nói về nông nghiệp xanh, nông nghiệp tuần hoàn và giảm phát thải khí nhà kính. Bộ trưởng Lê Minh Hoan đã có những chia sẻ để hiểu rõ hơn về phát triển nông nghiệp xanh.

Thưa Bộ trưởng, ông nhìn nhận thế nào về xu thế phát triển nông nghiệp xanh hiện nay?

Bộ trưởng Lê Minh Hoan: Dân số ngày càng đông, đất đai lại không thể sinh sôi nảy nở. Trước đây, bằng mọi giá chúng ta tạo ra sản lượng nhiều nhất để

phục vụ nhu cầu của con người. Khi nhắm tới sản lượng vô tình lại tác động vào môi trường, tài nguyên đất, lạm dụng nhiều phân bón hóa học và thuốc bảo vệ thực vật... Hậu quả, môi trường đất, nước bị ô nhiễm, ảnh hưởng đến sức khỏe cộng đồng.

Với nông nghiệp xanh, thế giới hướng tới phục hồi lại hệ sinh thái tự nhiên. Mục tiêu, không chỉ cung cấp đủ lương thực thực phẩm cho con người mà còn để lại cho con cháu đời sau có thể canh tác tiếp trên những mảnh đất màu mỡ đó.

Trong bối cảnh biến đổi khí hậu diễn ra ngày càng khốc liệt, nông nghiệp xanh hay nói rộng hơn là kinh tế xanh đòi hỏi cả thế giới đều phải thay đổi về nhận thức. Bởi, sản xuất theo phương thức cũ khiến nền nông nghiệp tạo ra khí carbon, hiệu ứng nhà kính gây ra biến đổi khí hậu. Biến đổi khí hậu tác động ngược lại nền nông nghiệp.

Nông nghiệp xanh là hướng đi tất yếu. Ảnh internet.

Hiệu ứng hai chiều này chỉ có nền nông nghiệp xanh mới hóa giải được. Bởi lẽ, nông nghiệp xanh hướng đến những gì thân thiện nhất với môi trường, không gây tác động tới tài nguyên thiên nhiên, không gây ra hiệu ứng nhà kính.

Hiện có nhiều người phát kiến ra những mô hình nông nghiệp xanh. Người nông dân đã và đang thích ứng được với những mô hình nông nghiệp để thuận tự nhiên, bảo vệ môi trường, giảm phát thải.

Bộ trưởng có thể đánh giá kết quả đã đạt được trong năm vừa qua khi nông nghiệp bắt đầu chuyển đổi theo hướng xanh?

Bộ trưởng Lê Minh Hoan: Chúng ta đã có những mô hình sản xuất tuy nhỏ nhưng vẫn "xanh". Ví như mô hình lúa - tôm ở Cà Mau. Bà con ngày xưa chỉ trồng lúa, giờ biết kết hợp nuôi tôm ngay dưới chân ruộng lúa. Đây là canh tác thuận với môi trường, giảm chi phí phân bón, nước, không sử dụng thuốc bảo vệ thực vật hóa học - những thứ gây tác động tới môi trường, hiệu ứng nhà kính.

Hay như ở Hải Dương, Hải Phòng, Thái Bình đang phát triển lúa - rươi. Mô hình này là nông nghiệp tuần hoàn, nông nghiệp xanh dựa vào ngành hàng này để phát triển ngành khác hướng tới không lạm dụng phân, thuốc. Vì nuôi rươi không thể sử dụng thuốc bảo vệ thực vật.

Điều này cũng chứng minh hạt gạo ở vùng lúa - tôm, lúa - cá, lúa - rươi góp phần giảm lượng phát thải khí nhà kính.

Mô hình nông nghiệp tuần hoàn ở Tây Nguyên cũng vậy. Từ nông trại cà phê, cây ăn quả, thay vì đốt phụ phẩm dẫn đến phát tán hiệu ứng khí nhà kính, bà con đem tái chế, băm nhỏ tạo thành phân sinh học bón cho cây trồng.

Những mô hình này mặc dù nhỏ nhưng chúng ta nhận định, đó chính là mô hình tương lai của nền nông nghiệp xanh cần phải được nhân rộng, tạo sự lan tỏa. Đồng thời, chứng minh cho người nông dân thấy trên cùng một đơn vị diện tích, làm nông nghiệp xanh không khó, không đắt đỏ, thậm chí nếu kiên trì sẽ giảm được chi phí sản xuất, không ảnh hưởng tới sức khỏe, không gây ra hiệu ứng khí nhà kính, giảm phát thải...

Bộ NN&PTNT đã chuyển giao thành công 10,3 triệu tấn Carbon rừng cho Ngân hàng Thế giới - Ảnh: VGP/Đỗ Hương

Chính phủ đã phê duyệt Đề án Phát triển bền vững 1 triệu ha chuyên canh lúa chất lượng cao và phát thải thấp gắn tăng trưởng xanh vùng Đồng bằng sông Cửu Long đến năm 2030. Bộ trưởng có thể đánh giá đề án này góp phần như thế nào vào phát triển nông nghiệp xanh?

Bộ trưởng Lê Minh Hoan: Lúa gạo là ngành hàng sản xuất tốn nhiều nước, phân bón và thuốc bảo vệ thực vật. Quá lạm dụng sẽ ảnh hưởng tới môi trường, tạo ra hiệu ứng khí nhà kính, tăng chi phí sản xuất, giảm chất lượng hạt gạo...

Đề án 1 triệu ha lúa chất lượng cao hướng tới hướng tới ngành gạo xanh – sống lành. Qua đây bà con thấy được cách làm lúa phù hợp tri thức bản địa, nhưng đưa yếu tố khoa học vào để chuẩn hóa từ giống, canh tác, giảm phân vô cơ, tăng phân hữu cơ, tưới tiêu tiết kiệm... sẽ không chỉ thu được gạo chất lượng cao mà còn tạo ra cánh đồng lớn bán tín chỉ carbon.

Nói một cách dễ hiểu, có những ngành không thể giảm phát thải, họ phải đi mua tín chỉ carbon của những ngành có thể giảm phát thải để bù trừ. Đây là lợi thế của nền nông nghiệp Việt Nam.

Cùng với đề án này, nông nghiệp đã bắt đầu thu được tiền từ việc bán tín chỉ carbon. Có thể coi đây là những tín hiệu cho thấy hiệu quả khi chúng ta đi theo hướng nông nghiệp xanh không thưa Bộ trưởng?

Bộ trưởng Lê Minh Hoan: Nông nghiệp Việt Nam có rừng hấp thụ carbon. Tức chúng ta giữ được rừng nghĩa là bán được tín chỉ carbon. Bộ NN&PTNT vừa qua có báo cáo gửi Thủ tướng Chính phủ về việc đã ký các văn bản chuyển giao thành công 10,3 triệu tấn cho carbon cho Ngân hàng Thế giới. Số tiền thu về đạt gần 1.250 tỷ đồng.

Nông nghiệp xanh là hướng đi tất yếu. Ảnh internet.

Ngoài ra, ngành trồng trọt, chăn nuôi, thủy sản góp phần giảm phát thải khí carbon theo cam kết, có quy trình đo đếm rõ ràng. Tuy nhiên, để làm được điều này, chúng ta phải có một quy trình chuẩn mực.

Ở khía cạnh chưa thu được tiền từ tín chỉ carbon, hạt gạo Việt nói riêng hay nông sản Việt nói chung cũng đã định vị được trên thị trường quốc tế là hàng sạch, xanh, trồng theo quy trình được tổ chức quốc tế công nhận.

Tại thị trường Châu Âu, các sản phẩm được phân loại để dán nhãn xanh. Nếu không đi theo quy trình xanh, sản phẩm sẽ có giá bán khác.

Trong chuyến đi Châu Âu vừa qua, tôi nói với các doanh nghiệp rằng, giờ đây người tiêu dùng không mua sản phẩm mà mua cách tạo ra sản phẩm, thậm chí mua luôn văn hoá sản xuất và văn hoá của người kinh doanh. Tức, người tiêu dùng, ngoài việc đòi hỏi chất lượng cao còn yêu cầu cách tạo ra sản phẩm đó phải có trách nhiệm với môi trường và xã hội.

Quy định IUU của Châu Âu đối với hải sản cho thấy, họ không chỉ mua con cá mà còn xem con cá đó đánh bắt có đúng quy trình hay không. Dự luật EUDR, cấm nhập khẩu nông sản sản xuất trên đất có nguồn gốc phá rừng hoặc suy thoái rừng, áp dụng từ tháng 12/2024 của EU cũng vậy.

Gieo trồng mầm xanh, tạo nên mùa vàng bội thu. Xây dựng một nền sản xuất, kinh doanh có trách nhiệm với con người và môi trường, góp phần tích cực vào ổn định an ninh lương thực thế giới luôn là mục tiêu chiến lược, là sự cam kết của Việt Nam trong thời kỳ hội nhập.

Xin cảm ơn những chia sẻ của Bộ trưởng!

TheoChinhphu.vn